

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

---

§ 97

Raitiotien Pirkkala-Linnainmaa hankesuunnitelma ja päätöksenteon aikataulu

TRE:2685/08.01.01/2022

Valmistelija / lisätiedot:
Mikko Nurminen

Valmistelijan yhteystiedot

Johtaja Mikko Nurminen, puh. 040 801 2665, etunimi.sukunimi@tampere.fi ja kehityspäällikkö Ville-Mikael Tuominen, puh. 050 343 0700, etunimi.sukunimi@tampereenraitiotie.fi

Lisätietoja päätöksestä

Kaupunginlakimies Jouko Aarnio, puh. 040 514 4884, etunimi.sukunimi@tampere.fi

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä: Juha Yli-Rajala, Konsernijohtaja

Päätösehdotus

Liitteenä oleva raitiotien Pirkkala-Linnainmaa hankesuunnitelman loppuraportti merkitään tiedoksi.

Perustelutekstin mukainen hankesuunnitelman hyväksymisen ja toteutussuunnittelun käynnistämisen päätöksenteon tavoiteaikataulu hyväksytään.

Kokouskäsitely

Kaupunginhallitus myönsi läsnäolo- ja puheoikeuden johtaja Mikko Nurmiselle ja kehityspäällikkö Ville-Mikael Tuomiselle. He olivat asiantuntijoina läsnä kokouksessa asian käsittelyn aikana ja poistuivat ennen päätöksentekoa.

Ilmari Nurminen ja Mikko Aaltonen liittyivät kokoukseen.

Perustelut

Tampere ja Pirkkala ovat teettäneet yhdessä raitiotien Pirkkala-Linnainmaa hankesuunnitelmaa. Suunnitelma on jatkoa raitiotien seudulliselle yleissuunnitelmalle, joka laadittiin vuosina 2019-2021 Tampereen, Pirkkalan, Ylöjärven ja Kangasalan yhteistyönä. Raitiotien seudullista suunnittelutyötä on koordinoanut 1.1.2022 alkaen Tampereen Raitiotie Oy em. neljän kunnan maksamaa hallintovastiketta vastaan.

Tampereen kaupunkiseudun rakennesuunnitelmassa 2040 (2015) seudun yhdyskuntarakennetta tiivistetään raitiotien varaan Pirkkalan, Ylöjärven ja Kangasalan suunnilla, kun Nokian, Lempäälän ja Oriveden suuntia palvellaan lähijunilla.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Voimassa olevassa valtion ja Tampereen kaupunkiseudun välisessä maankäytön, asumisen ja liikenteen MAL-sopimuksessa 2020-2023 on kirjattu, että sopimusosapuolet edistävät Tampereen raitiotien suunnittelua ja rakentamista pitkäjänteisesti. Sopimukseen on kirjattu, että seuturaitiotien toteutusta ja suunnittelua jatketaan kaupunkiseudulla. Sopimukseen on kirjattu, että Tampere ja Pirkkala mahdollisesti käynnistävät Pirkkala-Linnainmaa toteutussuunnitelman laatimisen vuonna 2023. Lisäksi sopimuksessa on kirjattu, että valtion osallistumisen alustavana lähtökohtana raitiotien laajentamisessa voidaan pitää nykyisen ja aiempien MAL-sopimuskausien kustannusjakoa kaupunkiseudun raitiotiehankkeissa. Valtio linjaa pidemmän aikavälin osallistumisensa periaatteet hankkeiden suunnitteluun ja toteutukseen MAL-sopimuksen päivityksen yhteydessä.

Raitiotien Pirkkala-Linnainmaa hankesuunnitelma on tekninen suunnitelma, joka sisältää kattavan vaikutusten arvioinnin ja hankearvioinnin hyötykustannuslaskelmineen. Hankearviointi on tehty kuntatalouden ja valtion väyläviranomaisen ohjeiden mukaisesti. Hankearvioinnissa raitiotietä on verrattu vaihtoehtoon 0+, kehitettyyn bussivaihtoehtoon.

Hankesuunnitelmassa on kaksi raitiotien kehittämisvaihtoehtoa. Vaihtoehdossa 1 raitiotie toteutetaan vuoteen 2030 mennessä osuudelle Pirkkalan Suupan kuntakeskus - Linnainmaa. Vaihtoehdossa 2 on raitiotien vaiheittainen toteutus Pirkkalassa. Vaihtoehdossa 2 ensivaiheen Pirkkalan päätepysäkki on Partola ja vuoteen 2035 mennessä Suupan kuntakeskus.

Hankesuunnitelma on laadittu alustavien katusuunnitelmaluonnosten tarkkuudella. Suunnittelu on tehty vuorovaikutuksessa kuntalaisten ja sidosryhmien kanssa. Alustavat katusuunnitelmaluonnokset on käsitelty Tampereen ja Pirkkalan yhdyskuntalautakunnissa. Suunnittelun aikana on järjestetty yleisötilaisuuksia, suunnitelmien kommentointimahdollisuuksia netin karttapalautekyselyin ja suunnitelman luonnosvaiheessa järjestettiin lausuntokierros keskeisille sidosryhmille.

Hankesuunnitelman eteläinen ratahaara jatkuu nykyisen raitiolinjan 1 Sorin aukion pysäkiltä Hatanpään valtatieltä pitkin Rantaperkiöön ja Nuolialantietä Härmälän läpi Pirkkalan Partolan aluekeskukseen. Partolasta raitiotie kulkee Naistenmatkantietä Pirkkalan Suupan kuntakeskukseen. Eteläisen ratahaaran pituus on 9,3 km, josta 4,7 km sijoittuu Tampereen kaupungin alueelle ja 4,6 km Pirkkalan kunnan alueelle. Ratahaaralla on 11 raitiovaunupysäkkiä, joista kuusi sijoittuu Tampereen ja viisi Pirkkalan puolelle.

Hankesuunnitelman itäinen ratahaara jatkuu nykyisen raitiolinjan 1 Kaupin kampuksen pysäkiltä Tenniskatua pitkin Alasjärven länsipuolelle, ylittää Teiskontien (valtatie 12) Alasjärven kohdalla ja jatkaa Heikkilänkatua valtatie 9 yli Linnainmaan päätepysäkille

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Koilliskeskukseen, Mäentakusenkadulle. Itäisen ratahaaran pituus on 4,3 km ja sille sijoittuu neljä raitiovaunupysäkkiä. Itäiselle ratahaaralle on suunniteltu Heikkilänkadun pohjoispuoliselle alueelle tulevaisuuden varaus raitiovaunuvarikolle.

Hankesuunnitelman kokonaisuuteen sisältyy Hervannan raitiovaunuvarikon laajentaminen Pirkkala-Linnainmaa raitiotien myötä lisääntyneen vaunumäärän tarpeisiin. Suunnitelmaan sisältyy myös kolme merkittävää bussi- ja raitiovaunuliikenteen vaihtopysäkkiä: Suuppa, Partola ja Linnainmaa. Lisäksi suunnitelmassa on varmistettu varaukset, jotka mahdollistava raitioradan jatkamisen Suupalta eteenpäin länteen tai etelään, Rantaperkiöstä Vuorekseen ja Linnainmaalta edelleen Risson ja Kangasalan Lamminrahkan suuntaan.

Hankesuunnitelmassa arvioidaan, että raitiotievaihtoehdossa uusien rataosuuksien Suuppa - linja-autoasema ja Kaupin kampus - Linnainmaan päätepysäkki 800 metrin saavutettavuusalueella on vuonna 2050 yhteensä 55 000 asukasta ja 23 200 työpaikkaa ja bussivaihtoehdossa 0+ vastaavalla alueella on 41 000 asukasta ja 21 000 työpaikkaa.

Hankesuunnitelman rataverkon ja varikon laajentamisen rakentamisen kustannusarvio on laskettu maanrakennuksen kustannusindeksissä MAKU 130 (2015=100). Vaihtoehdon 1 mukaisen raitiotien rakentamisen kustannusarvio on 335 milj. euroa. Tampereen osuus eteläisen ratahaaran kustannuksista on 105 milj. euroa ja itäisen ratahaaran osalta 83 milj. euroa. Vaihtoehdon 2 kustannusarvio on 247 milj. euroa. Pirkkalan osuus kustannuksista on 114 milj. euroa vaihtoehdossa 1 ja 26 milj. euroa vaihtoehdon 2 ensimmäisessä toteutusvaiheessa. Molempia kuntia koskevat varikon rakentamiskustannukset ovat molemmissa vaihtoehdoissa 33 milj. euroa.

Eteläisellä ratahaaralla kuntien väliset kustannusosuudet on laskettu viimeisen pysäkin periaatteella niin, että Tampereen kustannusosuus sisältään osuuden Sorin aukio - Härmälänranta, sisältäen Härmälänrannan pysäkin. Ja Pirkkalan osuus alkaa Härmälänrannan pysäkin jälkeen. Partolaan suunnitellun kolmoisraiteen sekä kuntarajalla sijaitsevan sähkönsyöttöaseman kustannukset jaetaan puoliksi molempien kuntien kesken.

Joukkoliikenteen liikennöintikustannuksia arvioidaan kertyvän vuonna 2030 bussiliikenteeseen perustuvassa vertailuvaihtoehdossa 0+ yhteensä 30,6 milj. euroa/vuosi ja raitiotievaihtoehdossa 1 Suuppa-Linnainmaa 34,3 milj. euroa/vuosi ja raitiotievaihtoehdossa 2 Partola-Linnainmaa 32,2 milj. euroa/vuosi.

Suunnitelman mukaisen raitiotien arvioidaan tuovan Tampereelle kiinteistötaloudellisia tuloja vuoteen 2050 mennessä 185 milj. euroa enemmän kuin bussiliikenteeseen perustuvassa vaihtoehdossa. Pirkkalalle raitiotien toteuttaminen Suupalta asti arvioidaan tuovan kiinteistötaloudellisia tuloja lisää 78 milj. euroa vuoteen 2050 mennessä. Raitiotien toteutuessa kuntien yhteenlasketut maankäytön tehostumisen

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

---

hyödyt infrarakentamisen kustannuksissa arvioidaan olevan 128 milj. euroa.

Vaihtoehdon 1 mukaisen raitiotien Suuppa-Linnainmaa kuntataloudellinen hyötykustannussuhde on 1,61 ottaen huomioon 30 prosentin valtion tuen toteutussuunnitteluun ja rakentamiseen. Väyläviraston laskentamallilla vaihtoehdon 1 hyötykustannussuhde on 0,81.

Kaupunginhallitus päätti 19.4.2022 Pirkkala-Linnainmaa raitiotien valmistelun tavoiteaikatauluksi, että toteutussuunnittelu alkaa vuonna 2023 ja rakentamisesta on valmius päättää valtuustossa lokakuussa 2024.

Tampereen Raitiotie Oy on valmistellut toteutussuunnittelun hankintaa asetettua tavoiteaikataulua silmällä pitäen. Raitiotieyhtiö on kaupungin ja Pirkkalan kunnan kanssa yhdessä toteuttanut markkinavuoropuhelun marraskuussa 2022. Markkinavuoropuhelun palautteen ja aiempien kokemusten perusteella on tehty ennakoilmoitus julkisiin hankintoihin siten, että raitiotien Pirkkala-Linnainmaa mahdollinen toteutussuunnittelu ja rakentaminen toteutetaan allianssimallilla sisältäen yhtenä hankintana eteläisen ja itäisen ratahaaran.

Rakentaja- ja suunnittelu ehdokkaiden yleinen näkemys markkinavuoropuhelussa oli, että rakentamiselle arvioitu aika, vuodet 2025-2028, on realistinen, mutta toteutussuunnittelulle varattu aika on hyvin rajallinen ja riskialtis. Tätä silmällä pitäen esitetään, että uuden raitiotieallianssin hankinta aloitettaisiin ehdollisena huhtikuun alkupuolelle jo ennen Tampereen ja Pirkkalan valtuustojen kokouksia. Ehdollinen hankinta on tarvittaessa mahdollista keskeyttää.

Esitys hankesuunnitelman hyväksymisen ja toteutussuunnittelun käynnistämisen päätöksenteon aikataulusta:

- Tampereen ja Pirkkalan yhteinen valtuustoinfo 20.3.
- Tampereen kaupunginhallitus 3.4. ja Pirkkalan kunnanhallitus 4.4., valtuutus käynnistää Pirkkala-Linnainmaa allianssin hankinta ehdollisena
- Hankintailmoituksen julkaiseminen ehdollisena 7.4.
- Tampereen ja Pirkkalan valtuustojen kokoukset 24.4.

Hankesuunnitelman rinnalla on valmisteltu Tampereen Raitiotie Oy:n osakassopimusta. Osakassopimus on hyväksyttävänä kaupunginhallituksen konsernijaostossa maaliskuussa. Osakassopimuksessa on kuvaus, miten raitiotien infravastike jaetaan kuntien kesken ja vaunuvuokra kohdistuu joukkoliikenneviranomaiselle. Laskelma-arvio vuoden 2029 infravastikkeista tulee olemaan osa hankesuunnitelman hyväksynnän ja toteutussuunnittelun käynnistämisen päätöksentekomateriaalia.

Tiedoksi

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Tampereen Raitiotie Oy, Pirkkalan kunta, Ville-Mikael Tuominen
/Tampereen Raitiotie Oy, Jouni Korhonen/Pirkkalan kunta, Mikko
Nurminen, Jukka Lindfors, Elina Karppinen, Ari Vandell, Mika Periviita,
Virpi Ekholm

Liitteet

1 Kh 6.3.2023 Pirkkala-Linnainmaa raitiotien hankesuunnitelma
2 Kh 6.3.2023 Hankesuunnitelman esittelyaineisto

Nähtävilläolo ja tiedoksianto asianosaiselle

Pöytäkirja yleisesti nähtäville 14.3.2023 www.tampere.fi

Päätös on annettu tiedoksi sähköpostilla 10.3.2023.

Tampere
10.03.2023

Elina Nikkilä
Hallintosihteeri

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Muutoksenhakukielto

§97

Muutoksenhakukielto

Oikaisuvaatimusta tai kunnallisvalitusta ei saa tehdä päätöksestä, joka koskee:

-vain valmistelua tai täytäntöönpanoa (KuntaL 136 §)

-virka- tai työehtosopimuksen tulkintaa tai soveltamista ja viranhaltija on jäsenenä viranhaltijayhdistyksessä, jolla on oikeus panna asia vireille työtuomioistuimessa (KVhl 50 § 2 mom.)

-etuosto-oikeuden käyttämättä jättämistä (EtuostoL 22 §)